

Perspektiver og vision for udvikling af akvakultursektoren i Region Nordjylland

Nordjylland rummer oplagt gode muligheder for at koble sig på den store globale vækst, som akvakultur udviser i disse år. De naturgivne, de strukturelle og de erhvervsmæssige forhold kan alle positivt understøtte en sådan udvikling i regionen, mens en succesfuld udvikling af akvakultur omvendt vil medvirke til både at fastholde eksisterende og at videreudvikle nye industrier, institutioner og viden i regionen, med vækst og nye arbejdspladser til følge.

Akvakultur er verdens hurtigst voksende fødevarereproducerende sektor med en årlig vækstrate på mellem 6 og 8 %. Akvakultursektoren leverer i dag omkring halvdelen af de fisk, skaldyr og bløddyr, der på verdensplan går til konsum.

Der er god mulighed for vækst i Danmark, og Regeringen har fremsat en ambitiøs handleplan med et mål om tredobling af produktionen fra 2007 – 2013 og en samtidig reduktion i miljøbelastningen på op til 40 % pr. kg produceret fisk.

For at belyse mulige fremtidsperspektiver for at positionere Nordjylland som en central aktør indenfor akvakultur er der udarbejdet en rapport: "Udviklingsperspektiver for akvakultursektoren i Region Nordjylland."

Akvakulturvækst er interessant for Nordjylland, da det vil medføre flere arbejdspladser i yderområderne, forøgede råvare-, havne- og følgeerhverv, knowhow samt indtjening.

Gennem en målrettet fokusering og understøttelse af etableringen af stærke regionale delklynger indenfor de tre mest oplagte erhvervs- og produktionsmuligheder:

1) landbaseret, recirkuleret opdræt (fersk- & saltvand) 2) muslingeopdræt og 3) off-shore opdræt,

vil regionen og dens etablerede aktører kunne danne basis for en betydelig forøgelse af såvel primærproduktionen og den tilhørende forarbejdning heraf, som en etablering af deciderede udstyrs-/systemeksport-klynger med tilhørende

Danmark og EU investerer i bæredygtig akvakultur.

Projektet er støttet af Fødevareministeriet og EU.

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den
Europæiske
Fiskerifond

Sammendrag af rapporten "Udviklingsperspektiver for akvakultursektoren i Region Nordjylland", Teknologisk Institut
Projektet er støttet af Region Nordjylland, EU og Fødevareministeriet

styrkelse af de medfølgende vidensarbejdspladser.

Koblet til denne udvikling forventes der sideløbende at opstå forskellige nicheproduktioner, koblinger til turisme og oplevelsesindustri, nye innovative ideer og andre koblinger til eksisterende Nordjyske styrkepositioner.

Landbaseret, recirkuleret opdræt (fersk- og saltvand)

Danmark er reelt verdensførende indenfor udstyr, anlæg og teknologi til miljøvenlig fiskeopdræt i recirkulerede systemer i ferskvand.

Primærproduktionen af fisk vil indenfor 5-8 år kunne udgøre op mod 10.000 t/år med ca. 100 arbejdspladser og en førstehåndsværdi af 300 mio. kr./år.

Hertil kommer værdiskabelse og arbejdspladser i følge-, service- og forarbejdningsindustrien. Det anslås, at der i udstyrs-, anlægs- og videnindustrien i samme periode vil kunne etableres et tilsvarende antal arbejdspladser og mindst en tilsvarende omsætning.

Muslingeopdræt

Limfjorden har vand i "verdensklasse" og produktionen af linemuslinger vil kunne øges fra de nuværende godt 500 t/år til omkring 13.000 t/år. Dette vil understøtte ca. 50 arbejdspladser i primærproduktionen og en førstehåndsværdi på 65 mio. kr./år. Hertil kommer værdiskabelse og arbejdspladser i forarbejdningsindustrien.

Off-shore opdræt

Hvis den havbaserede akvakulturproduktion kan flyttes til områder uden for kystzonen, vil en række problemer vedrørende kystzonens bærekapacitet og afledte konflikter kunne undgås. Havbrugsproduktionen vil kunne udvides fra 0 – 10.000 tons/år.

Akvakultur i Nordjylland

I Nordjylland er der godt 40 dambrug, 4 åleopdræt og 55 licenser til linemuslingeopdræt. Endvidere har en række virksomheder tiltag inden for nicheproduktion og oplevelsesøkonomi (turisme). 3 stærke forskningsinstitutioner inden for akvakultur og fisk er placeret i Nordjylland, nemlig DTU Aqua på Nordsøen Forskerpark i Hirtshals, Aalborg Universitet i Ålborg/Hirtshals og Dansk Skaldyrcenter i Nykøbing Mors. Herudover forefindes GTS-instituttet Teknologisk Institut i Hirtshals/Ålborg. Flere centrale anlægs- og udstyrsleverandører er ligeledes i regionen.

Nordjylland har en række fordele i forhold til akvakultur: En relativ robust recipient i form af Nordsøen, Tradition og kompetencer inden for akvakultur, Centrale og stærkt positionerede udstyrsleverandører, Lokalpolitisk interesse og vilje, bl.a. via Nordjysk Fiskeri-kommune netværk, Tradition for fiskeri og service- og følgeerhverv (50 % af den danske fiskeindustri), Stærkt eksportorienterede forarbejdningsindustrier og handelshuse.

Kommunal og regional forankring

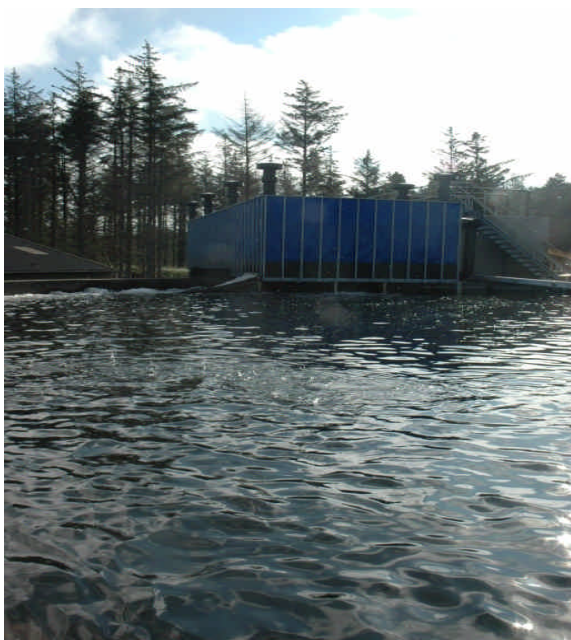
For at sikre vækst er det vigtigt med regional- og lokalpolitisk understøtning.

Lokalpolitisk er det vigtigt aktivt at medtage ønsker om udvikling af akvakultur i kommuneplaner samt erhvervsplaner.

Regional forankring er ligeledes central for udvikling af akvakultursektoren, og for at sikre vækst er det vigtigt at Regionen styrker initiativer i forhold til Fiskeri-delklyngen, teknologiklyngen samt ikke mindst fortsat styrker opbygningen af kompetencer og viden i Nordjylland.

Initiativer som Spis Nord vil kunne styrke udviklingen af akvakultur både mht. produktion, produkt og markeder. Regionens vækstforum kan anvendes dels til at initiere et samarbejde mellem fiskerierhvervet og akvakultur, således at der kan skabes synergi i forhold til forarbejdning, markeder, produkter og følge-erhverv, samt ikke mindst en bedre forståelse og kendskab erhvervene imellem.

Desuden kan vækstforum anvendes til styrkelse af samarbejdet mellem diverse teknologiaktører og vidensinstitutioner for at sikre udvikling for en stærk videns- og knowhow-klynge i området.

Strategiske initiativer på kort sigt

Stat og kommune skal arbejde for at sikre, at der er afsat plads til placering og udledning fra eksisterende og nye akvakulturanlæg i vand- og naturplaner, herunder i de kommunale handleplaner og havplaner.

Der skal specifikt sikres plads til udledning fra Marine Model Dambrug ved havne (Hirtshals, Hanstholm, Skagen/Strandby og Østerby).

Anerkend og anvend muslingeopdræt som muligt virkemiddel for N-fjernelse i vandplaner. Fastsættelse af egnede lokaliteter samt udledninger i vandplaner og i kommende havplaner til Off-shore anlæg.

Kommunerne skal udarbejde kommunale lokaliseringsplaner til akvakulturanlæg, herunder lokalplanlagte områder både til saltvandsanlæg og ferskvandsanlæg. Arbejdet kan evt. initieres i Fiskerikommune-netværket eller laves som et samarbejde mellem flere kommuner f.eks. i samme afstrømningsområde.

Akvakultur skal medtages i kommunernes vækst- og erhvervsstrategier.

Iværksæt markedsanalyse og markedsføring for muslinger.

Etablering af skaldyrsbrand primært for muslinger for Limfjorden. Prioriter også muslinger i de etablerede fødevarerindsatsninger.

Fokus på det eksisterende GUDP projekt for udvikling og afprøvning af udstyr til Off-shore.

Etablering af faciliteter på hjemhavne. Initiativer kan f.eks. tages gennem Fiskerinetværk og Fiskeri-delklyngen.

Primærproduktion (akvakultur) kan medtages separat under Fiskeri-delklyngen i Region Nordjylland, som kan initiere netværk, fyraftensmøder mellem akvakultur og Fiskerindustrien.

Beskriv eksisterende omfang af leverandørhverv (omsætning, arbejdspladser, beliggenhed m.v.) med henblik på øget synlighed.

Styrk arbejde med gastronomi og Nordjyske produkter, dels i nye og dels i etablerede fødevarer-satsninger.

Fokus på skaldyr, branding af Limfjordsmuslinger.

Nordjysk Fiskerinetværk kan tage initiativ til et forpligtigende samarbejde mellem akvakultur og traditionelt fiskerierhverv.

Etabler et netværk/klynge mellem udstyrsleverandører, forskning og produktion eksempelvis faciliteret af proceskonsulent.

Etabler omvendt erhvervsfremstød ved at invitere nøglepersoner fra betydelige firmaer i førende akvakulturlande og inviter dem til Nord-

jylland hvor udstyrsleverandører, foderfirmaer, forskning og produktion kan præsenteres. Understøt/indgå i offentlig/privat samarbejde.

Strategisk indsats på længere sigt

Tilskud til moderniseringer og nyetablering af akvakulturanlæg gennem centrale puljer samt investeringsmuligheder.

Styrk teknologi, innovation og forskning i skaldyrsofdræt. Etablering af muslingeklynge for producenter og teknologi omkring Limfjorden. Samarbejde og etablering af synergier mellem akvakultur og turisme, f.eks. gennem fiskerikommune-netværket.

Produktdifferentiering (certificeringsordninger)

Etabler nye markeder og produkter i samarbejde mellem industri og opdrættere.

Undersøg og udnyt potentiale for uudnyttet kapacitet i fiskeindustrien.

Understøt regionens kompetencer og centrale position indenfor opdrætsteknologi.

Understøt forskning og videreudvikling.

Understøt arbejdet medforenklet regulering.

Vision for akvakultur i Nordjylland

- 1. Vækst i primærproduktion: 6 dobling af produktionen i 2020 af både skaldyr og fisk til 25.000 tons fisk og 13.000 tons blåmuslinger**
- 2. Stærkt Nordjysk brand for kvalitet og gastronomi i akvakulturprodukter**
- 3. Stærkt samarbejde mellem akvakultur og fiskeindustri samt følgeerhverv**
- 4. Etablerede delklynger indenfor akvakultur-teknologi og udstyr med betydende markedsposition**
- 5. Internationalt videns- og forskningscenter for akvakultur-teknologi etableret**
- 6. Betydelig systemeksport etableret**